

EL LLENGUATGE

Posar-hi remei

En expressions com herbes remeieres o plantes remeieres no s'adevé mai que l'adjectiu sigui substituït per una forma castellanitzant. En el sentit de «medicament», remei coneix segurament un ús més popular que no pas «remedio» en castellà, el qual, d'altra banda, no ha creat, amb derivats d'aquest terme, cap expressió equivalent a les que hem indicat (sinó «plantas medicinales»).

En canvi, els altres derivats de remei el verb remeiar i els adjectius remeiable i irremeiable (més usual, tal com passa sovint en aquestes sèries d'adjectius, el segon que el primer), possiblement perquè no són formes gaire populars sinó més aviat adquirides a través de la llengua escrita, es veuen sovint substituïts per les formes «remediar», «remediable» i «irremediable», que devem, sens dubte, a la influència del castellà.

No costa gaire adonar-se i recordar que les formes derivades de remei són remeiar, remeiable i irremeiable. Però pel que fa al verb remeiar convindria indicar que no sempre que en castellà —o en català incorrecte— es diu «remediar» s'hauria de traduir —o de substituir— aquest verb per remeiar. En molts casos, segurament, seria preferible la locució verbal posar remei emprada per Fabra per a definir el significat de remeiar i que Moll també indica al seu recent Diccionari castellà-català. I, encara, caldria afegir-hi l'ús de la perífrasi «no poder-ho remediar», amb què se sol indicar la inclinació irresistible (per part d'algu) a fer una cosa injusta, nociva o im procedent, avui força introduïda en el llenguatge col·loquial. No seria pas encertat de recórrer, com a substitució, a «no poder-ho remeiar». Creiem que no ens falten pas expressions ben genuïnes que indiquen aquesta mateixa idea: No ho pot evitar. No hi poden fer res. No poden menys de fer-ho. No se'n saben estar.

ALBERT JANE